

→ DVACÁTÉ STOLETÍ

ZMATENÍ JAZYKŮ (hudebních, samozřejmě) ANEB ZAVRHUJEME A HLEDÁME
Čas se krátí, zahušťuje, každý tvůrce chce být jiný, chce být nový.

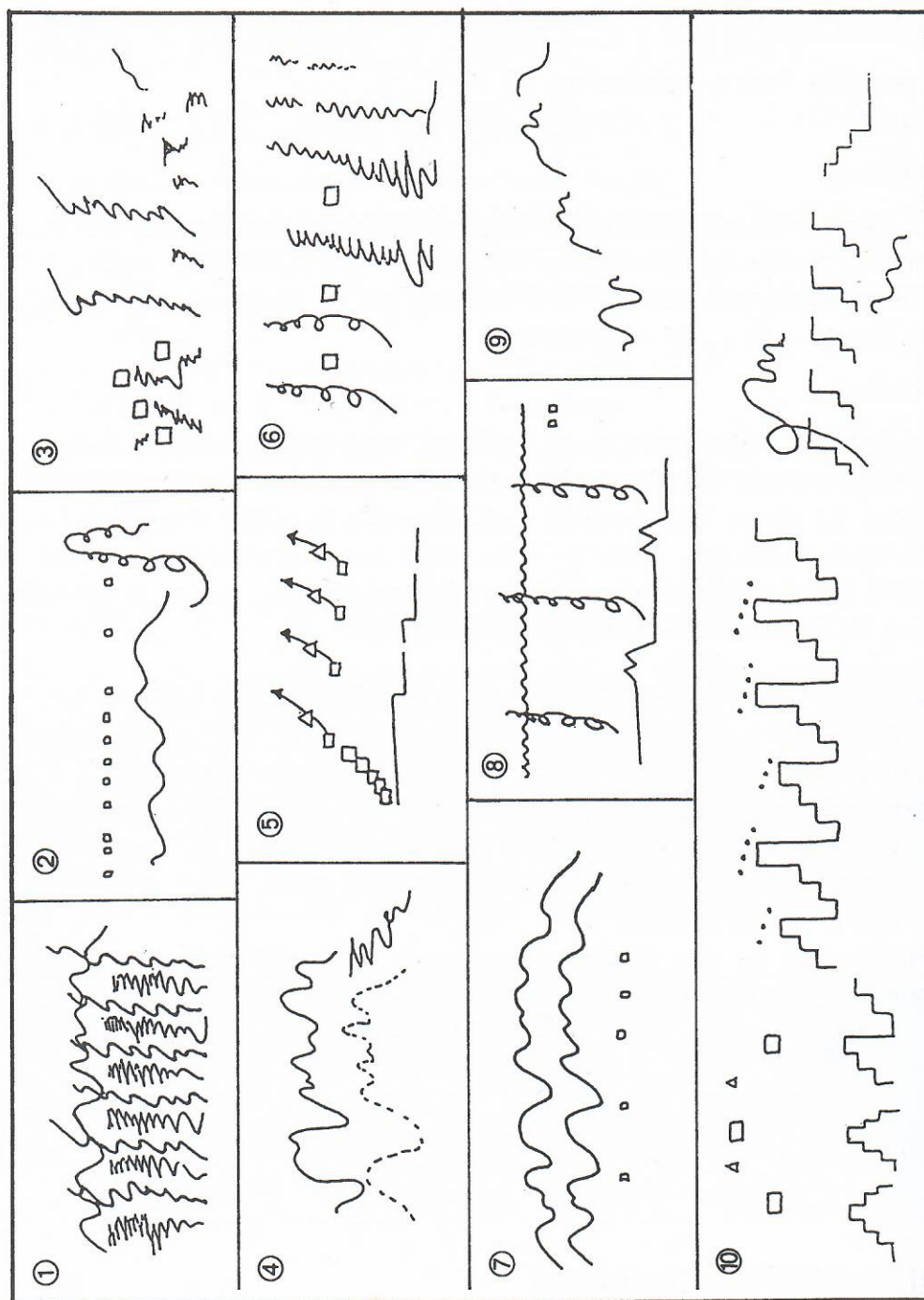

Pablo PICASSO (1881–1973): TŘI HUDEBNÍCI (1921)

Klíčové osobnosti:

Igor Stravinskij a Pablo Picasso mají mnoho společného, jsou to zakladatelské osobnosti moderního umění. Prošli různými vývojovými stadii, Picasso např. kubismem (Tři hudebníci: bílý pierot, károvaný harlekýn a černý zakuklenec). Jinak se Picasso pohybuje mezi klasicismem a jakýmsi dramatickým barokismem. Ze členů Pařížské šestky se nejčastěji setkáme s Arthurem Honeggerem a Dariem Milhaudem, z tzv. druhé vídeňské školy s Arnoldem Schönbergem. Mezi zakladatele moderní hudby patří i Paul Hindemith, Bela Bartók, Sergej Prokofjev, Dmitrij Šostakovič a Olivier Messiaen, u nás Leoš Janáček, Bohuslav Martinů a Petr Eben. Po 2. světové válce reprezentují Novou hudbu zejména Karlheinz Stockhausen, Pierre Boulez, Witold Lutosławski a Krzysztof Penderecki.

DOPORUČENÝ POSLECH: Arthur Honegger, Pacifik 231
Olivier Messiaen, Probuzení ptáků (druhá scéna)
Leoš Janáček, Symfonieta
3. Moderato

POSLECH: Ukázka č. 42a
 Claude Debussy, Preludia I
 Potopená katedrála, 1. část (syntetizér – dvakrát)

Přepis pro syntetizátory impresionistickým skladbám sluší, zdůrazňuje jejich prchavost, snovost. Potopenou katedrálu Clauda Debussyho neuslyšíte v tomto podání celina. „Rozřezali“ jsme ji na deset dílů, jejich průběh znázornili graficky a pořadí úplně přetřeli.

Kolikátým obrázkem Debussyho preludium začíná? Úvodní půlminutovou část nabídneme dvakrát. Při druhém poslechu si můžete svůj názor ověřit.

→ IMPRESIONISMUS V HUDBĚ

Claude Debussy (1862–1918)

Pracoval obdobně jako impresionističtí malíři – své nálady a dojmy zachycoval neobvyklým způsobem:

- celotónovými stupnicemi (opar)
- měkkými, jemnými disonancemi obohacenými akordy (barevné skvrny)
- zářivými, spíše světlými kombinacemi nástrojových barev (reflexy, odlesky)
- hudebními myšlenkami, které plynuly kamsi do neznáma (neurčité obrysy a tvary)
- konečně i názvy skladeb byly jakoby vypůjčeny od kolegů malířů (Odrazy na vodě, Zvony pronikající listím, Terasy, na něž dopadá měsíční svit, Potopená katedrála)

Metalofon a xylofon místo palety

Jednotlivá cvičení hrajte:

- sólově
- se skupinou hráčů na různé nástroje, hráči nastupují libovolně a volí vlastní tempo, hrajte velmi slabě, dynamika je v rozpětí *p* – *mf*, v závěru nechte znít!

Preludia, cyklus klavírních skladeb, I., II.

Podobné „sešity“ preludií už psali Bach a Chopin, jenomže Debussy je spíš „maloval“, připravil je nejjemnějšími barevnými odstíny, nepostižitelné tvary rozechvěl prchavým pohybem.

– Celkový dojem? Kouzelné nálady se přelévají v půvabném tanci, jakoby v beztlížném stavu.

POSLECH: Ukázka č. 42b
Claude Debussy, Preludia I
Potopená katedrála (klavír)

Podle britské legendy je na dně moře chrám města Ys. Jen občas, za zvlášť jasných jiter, vstoupí na chvíli k povrchu za znění zvonů.